

LEGE

pentru prevenirea evaziunii fiscale prin consolidarea mecanismelor de analiză de risc aferente tranzacțiilor cu valoare ridicată

EXPUNERE DE MOTIVE

1. Necesitatea intervenției legislative

Evaziunea fiscală continuă să reprezinte una dintre cele mai grave vulnerabilități economice și administrative ale statului român. Dincolo de impactul direct asupra veniturilor bugetare, fenomenul afectează funcționarea serviciilor publice, capacitatea statului de a finanța investiții și stabilitatea mediului economic. În același timp, evaziunea fiscală generează o concurență profund inechitabilă între operatorii economici care respectă obligațiile fiscale și cei care utilizează mecanisme artificiale pentru diminuarea sau evitarea taxelor și impozitelor datorate statului.

În ultimii ani, mecanismele de fraudă fiscală au devenit tot mai sofisticate și mai dificil de identificat prin metodele clasice de control fiscal. O parte importantă a fenomenului se concentrează în zona tranzacțiilor comerciale de valoare ridicată, unde sunt utilizate frecvent circuite fictive de facturare, fragmentarea artificială a operațiunilor economice, utilizarea unor societăți fără activitate economică reală sau disimularea beneficiarilor efectivi ai tranzacțiilor.

În practică, aceste mecanisme permit transferarea artificială a sumelor de bani, diminuarea bazei de impozitare și prejudicierea bugetului de stat cu sume considerabile. În lipsa unor instrumente moderne și eficiente de analiză de risc fiscal, capacitatea statului de a interveni rapid și proporțional rămâne limitată, iar povara fiscală ajunge să fie suportată în principal de contribuabilii corecți.

Totodată, România continuă să înregistreze un decalaj important în ceea ce privește colectarea TVA și combaterea economiei subterane, aspect semnalat constant în rapoartele Comisiei Europene și ale instituțiilor financiare internaționale. Consolidarea mecanismelor de prevenire și identificare a fraudelor fiscale reprezintă, astfel, o necesitate reală pentru protejarea intereselor financiare ale statului și pentru asigurarea unui climat concurențial echitabil.

2. Obiectivele reglementării

Prezenta inițiativă legislativă urmărește instituirea unui cadru juridic modern și proporțional pentru identificarea tranzacțiilor cu risc fiscal ridicat și consolidarea capacității administrative a statului de prevenire și combatere a evaziunii fiscale.

ROMANIA

Proiectul are în vedere utilizarea infrastructurii digitale deja existente la nivelul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, în special a sistemelor e-Factura și SAF-T, fără crearea unor structuri birocratice suplimentare și fără introducerea unor obligații excesive pentru contribuabilii de bună-credință.

Scopul reglementării este orientarea activității de control fiscal către zonele unde există indicii obiective de risc fiscal și eficientizarea procesului de analiză fiscală prin utilizarea unor mecanisme moderne de selecție și evaluare a tranzacțiilor cu valoare ridicată.

Prin măsurile propuse se urmărește creșterea gradului de conformare fiscală voluntară, reducerea pierderilor bugetare generate de fraude complexe și protejarea operatorilor economici care își desfășoară activitatea în mod legal și transparent.

3. Fundamentarea constituțională și juridică

Proiectul de lege a fost elaborat cu respectarea dispozițiilor Constituției României și a principiilor statului de drept prevăzute de art. 1 alin. (3) și alin. (5) din Constituția României, republicată.

Prezenta reglementare are în vedere atât obligația statului de a proteja interesele financiare publice și de a asigura justa așezare a sarcinilor fiscale, conform art. 56 din Constituție, cât și obligația de respectare a dreptului de proprietate privată, a libertății economice și a principiului proporționalității.

Pentru evitarea oricărui risc de neconstituționalitate, proiectul instituie garanții explicite privind protecția datelor cu caracter personal, prezumția de bună-credință a contribuabilului, dreptul la apărare și accesul liber la justiție.

De asemenea, proiectul exclude în mod expres posibilitatea aplicării automate a sancțiunilor exclusiv pe baza unor analize informatice și condiționează orice verificare fiscală de existența unor indicii rezonabile privind încălcarea obligațiilor fiscale.

Aplicarea dispozițiilor privind persoanele fizice este limitată exclusiv la situațiile în care există indicii privind desfășurarea unor activități economice cu caracter de continuitate sau existența unui risc fiscal semnificativ, fiind astfel respectat principiul proporționalității și al ingerinței minime în viața privată.

4. Impactul economic și social

Adoptarea prezentei inițiative legislative poate produce efecte importante asupra disciplinei fiscale și asupra funcționării economiei naționale.

În prezent, companiile care respectă obligațiile fiscale sunt adesea dezavantajate în raport cu operatorii economici care utilizează practici frauduloase pentru diminuarea artificială a costurilor fiscale. Lipsa unor instrumente eficiente de identificare și prevenire a fraudelor

ROMANIA

complexe afectează competitivitatea mediului economic și încrederea contribuabililor în instituțiile statului.

Prin orientarea controalelor fiscale către zonele cu risc ridicat și prin reducerea fenomenelor de fraudă organizată, proiectul poate contribui la creșterea veniturilor bugetare, reducerea concurenței neloiale și eficientizarea activității administrative a organelor fiscale.

În același timp, utilizarea infrastructurii electronice deja existente limitează impactul administrativ asupra mediului de afaceri și evită introducerea unor obligații birocratice disproporționate pentru contribuabilii corecți.

Prezenta inițiativă urmărește protejarea contribuabililor de bună-credință și dezvoltarea unui mecanism de control fiscal bazat pe analiză de risc, predictibilitate și proporționalitate, în concordanță cu standardele europene moderne de administrare fiscală.

5. Compatibilitatea cu legislația europeană

Proiectul de lege este compatibil cu principiile și direcțiile Uniunii Europene privind combaterea fraudei fiscale, digitalizarea administrației fiscale și protejarea intereselor financiare publice.

Măsurile propuse sunt în concordanță cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene privind proporționalitatea măsurilor fiscale și utilizarea mecanismelor digitale pentru prevenirea fraudelor complexe în materie fiscală și de TVA.

Totodată, proiectul contribuie la obiectivele asumate de România privind modernizarea administrației fiscale și creșterea eficienței colectării veniturilor bugetare.

6. Concluzii

Prezenta inițiativă legislativă răspunde unei vulnerabilități reale și persistente a sistemului fiscal românesc, respectiv dificultatea identificării și combaterii mecanismelor complexe de evaziune fiscală utilizate în zona tranzacțiilor comerciale de valoare ridicată. În lipsa unor instrumente moderne de analiză și prevenție, statul continuă să suporte pierderi bugetare semnificative, iar contribuabilii corecți sunt puși într-o poziție de dezavantaj economic în raport cu operatorii care utilizează practici frauduloase pentru diminuarea obligațiilor fiscale.

Prezenta reglementare nu instituie un mecanism de control generalizat și nu urmărește crearea unei presiuni administrative suplimentare asupra mediului economic. Dimpotrivă, proiectul propune un model de intervenție fiscală modern, proporțional și predictibil, fundamentat pe analiza de risc fiscal și pe utilizarea infrastructurii digitale deja existente la nivelul administrației fiscale, cu respectarea strictă a drepturilor și libertăților fundamentale garantate de Constituția României.

Necesitatea unei asemenea intervenții legislative derivă atât din obligația statului de a proteja interesele financiare publice și de a asigura justa așezare a sarcinilor fiscale, cât și din

ROMANIA

necesitatea protejării mediului concurențial corect și a contribuabililor de bună-credință. Evaziunea fiscală de mare valoare nu afectează exclusiv bugetul de stat, ci produce efecte directe asupra întregii economii, asupra capacității statului de a finanța servicii publice esențiale și asupra încrederii cetățenilor în instituțiile publice și în echitatea sistemului fiscal.

Proiectul urmărește mutarea accentului de la controlul fiscal generalizat și reactiv către un model de prevenție și analiză inteligentă a riscului fiscal, în concordanță cu direcțiile europene privind digitalizarea administrației fiscale și eficientizarea colectării veniturilor publice. Prin orientarea verificărilor fiscale exclusiv către situațiile în care există indicii obiective de risc, inițiativa contribuie la eficientizarea activității administrative și la reducerea presiunii inutile asupra contribuabililor care își desfășoară activitatea în mod legal și transparent.

Într-un context economic în care deficitul de colectare fiscală continuă să afecteze stabilitatea financiară a statului, iar economia subterană generează pierderi importante pentru bugetul public și pentru economia reală, adoptarea unor instrumente moderne de analiză și prevenire a fraudelor fiscale reprezintă nu doar o oportunitate administrativă, ci o necesitate de interes public major.

Prin caracterul său echilibrat, prin garanțiile instituite și prin corelarea cu principiile constituționale și europene în materie fiscală, prezenta inițiativă legislativă poate contribui la consolidarea disciplinei fiscale, la creșterea gradului de conformare voluntară și la dezvoltarea unui sistem fiscal mai eficient, mai predictibil și mai echitabil, în beneficiul statului, al mediului economic și al întregii societăți.

Inițiator:

Deputat Gabriela PORUMBOIU

Grup Parlamentar UNIȚI pentru ROMÂNIA

TABEL SEMNĂTURI
pentru susținerea

LEGII pentru prevenirea evaziunii fiscale prin consolidarea mecanismelor
de analiză de risc aferente tranzacțiilor cu valoare ridicată.

Nr.	Nume	Partid	Semnătură
1.	NICOLAE DAN	UPR	
2.	MATEI SERGIU LUCIAN	UPR	
3.	Bodisan George Petru	UPR	
4.	RĂDUCEA VALENTIN	UPR	
5.	GROFU Lariel	UPR	
6.	Chirite Razvan Mihel	UPR.	
7.	GROZA CĂLIN FLORIN	UPR	
8.	Cornea Cosmin Ilie	UPR	
9.	Vânfi Mariana	Independ	
10.	OLĂENASU SORIN	S.O.S. RO	
11.	CARAGĂȚĂ FLORIN	S.O.S. RO	
12.	ANDRUSCĂ URSULA	P&D	
13.	ROBE LIVIU - SORIN	NEAFIAT	
14.			
15.			

Inițiator:

Deputat Gabriela PORUMBOIU

Grup Parlamentar UNITĂȚI pentru ROMÂNIA